

Dr hab. n. med. Janusz Wójcik
Lekarz Kierujący Kliniką Chirurgii Klatki
Piersiowej i Transplantacji PUM w Szczecinie
ul. Sokołowskiego 9/1, 70-891, Szczecin
E-mail: janusz.zenon.wojcik@wp.pl, tel. kom. 509501716

Szczecin 21.09.2024

Samodzielny Publiczny
Wojewódzki Szpital Zespolony w Szczecinie
71-455 Szczecin, ul. Arkońska 4, REGON 000290274
Szpital Wojewódzki w Szczecinie Zdunowie
70-891 Szczecin, ul. Alfreda Sokolowskiego 11
KLINIKA CHIRURGII KLATKI PIERSIOWEJ I TRANSPLANTACJI - VII
resortowe kody ident.: cz. I: 17656; cz. V: 09, cz. VII: 208, cz. VIII: 4520
tel. 91 44 27 272, fax 91 44 27 497

RECENZJA

wniosku Dr n. med. Piotra Gabryela o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycze i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medycze

1. Dyplom lekarza

Wydział Lekarski I Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, 21 lipca 2006 r.

2. Specjalizacja

Dyplom specjalisty w dziedzinie chirurgii klatki piersiowej, Centrum Egzaminów Medycznych w Łodzi, 1 grudnia 2014 r.

3. Stopień naukowy doktora nauk medycznych

W dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medycze na podstawie rozprawy: „Konwersja wideotorakoskopowej lobektomii do torakotomii u chorych na raka płuca na podstawie analizy 1000 operacji”. **Promotor: dr hab. n. med. Cezary Piwkowski**. Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, 24 września 2019 r.

4. Miejsca pracy, zajmowane stanowiska, funkcje

Lekarz stażysta w Szpitalu Klinicznym im. Przemienienia Pańskiego Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu w latach 2006 - 2007 r.

Sluchacz Studium Doktoranckiego Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu, w Klinice Torakochirurgii w latach 2013 - 2017 r.

Asystent w Klinice Torakochirurgii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu od 2019 r.

5. Dane o dorobku naukowym

Dane bibliometryczne dotyczące dorobku naukowego dr n. med. Piotra Gabryela przygotowane zostały przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Medycznego im. Karola Szymanowskiego w Poznaniu na dzień 15.04.2024 r. Wykaz publikacji i dorobek naukowy /przed i po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych/ **poza osiągnięciem naukowym** obejmuje **44 pozycje**, w tym **33 publikacje z IF, 9 publikacji bez IF** oraz **2 rozdziały** w monografiach.

Łączny IF 44 publikacji poza osiągnięciem naukowym wyniósł **81.846** i **1957** punktów **MNiSW**. Liczba cytowań wg. **Web of Science All Data Bases** wyniosła - **345**/bez autocytowań **313**, a **index Hirscha 10**.

9 prac ukazało się z pierwszym autorstwem z **IF 12,955** i **418** punktów wg **MNiSW**. Ponadto dorobek obejmuje **35 doniesień zjazdowych** (referaty, prezentacje plakatu i komunikaty zjazdowe) - 29 krajowych i 6 zagranicznych.

Tym samym łączna punktacja dorobku naukowego habilitanta wynosi **IF 99,246** oraz **2577** punktów **MNiSW**. Publikacje ukazywały się na łamach renomowanych czasopism zarówno zagranicznych, m/innymi: *Cancers, Interact. Cardiovasc. Thorac. Surg., Ann. Thorac. Surg., Eur. J. Surg. Oncol., Eur. J. Cardiothorac. Surg., Neoplasma, Thorac. Dis., Gen. Thorac. Cardiovasc. Surg., Adv. Respir. Med., Sci. Rep, Oncol. Lett., J. Cancer, Nucl. Med. Commun.*, jak i polskich, m/innymi: *Pol. J. Pathol. i Kardiochir. Torakochi. Pol.* W dorobku znajduje się 39 publikacji oryginalnych, z czego 33 ze wskaźnikiem IF, 3 publikacje dotyczących opisów przypadków, 2 rozdziały w podręcznikach krajowych, 4 listy do redakcji, 29 streszczeń ze zjazdów krajowych i 6 z zagranicznych, **co dobitnie dokumentuje aktywność naukową habilitanta**.

6. Osiągnięcie naukowe będące podstawą do ubiegania się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego

Osiągnięciem naukowym będącym podstawą do ubiegania się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego jest cykl powiązanych tematycznie czterech oryginalnych artykułów naukowych z pierwszym autorstwem, opublikowanych w recenzowanych czasopismach, już po uzyskaniu stopnia doktora nauk medycznych. Dotyczą one „**Oceny radykalności i znaczenia wycięcia węzłów chłonnych śródpiersia u pacjentów operowanych małoinwazyjnie z powodu niedrobnokomórkowego raka płuca**”. Łączna wartość prezentowanego cyklu publikacji wg współczynnika **Impact Factor (IF)** wynosi **17,4** punktów, a wg punktacji **Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego (MNiSW)** wynosi **520** punktów. Wszystkie opracowania opublikowano w latach 2023-2024 i mają charakter opracowań wieloosrodkowych, przy współpracy Katedry i Zakładu Informatyki i Statystyki Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu oraz Kliniki Torakochirurgii Uniwersytetu w Weronie, co wysoko świadczy o jakości pracy naukowej habilitanta i jego umiejętności pracy zespołowej. Są to:

1. **Piotr Gabryel**, Mariusz Kasprzyk, Magdalena Roszak, Alessio Campisi, Szymon Smoliński, Paweł Zieliński, Cezary Piwkowski. **Comparison of the LigaSure bipolar vessel sealer to monopolar electrocoagulation for thoracoscopic lobectomy and lymphadenectomy: a prospective randomized controlled trial**. *Surg. Endosc.* 2023: Vol. 37, nr 6, s. 4449-4457
Impact Factor: 3.100; Punktacja MNiSW: 140

2. **Piotr Gabryel**, Magdalena Roszak, Piotr Skrzypczak, Anna Gabryel, Dominika Zielińska, Magdalena Sielewicz, Alessio Campisi, Mariusz Kasprzyk, Cezary Piwkowski. **Identification of factors related to the quality of lymphadenectomy for lung cancer: secondary analysis of prospective randomized trial data.** J. Clin. Med. 2023: Vol. 12, nr 11, art. 3780, s. 1-13
Impact Factor: 3.900; Punktacja MNiSW: 140
3. **Piotr Gabryel**, Piotr Skrzypczak, Alessio Campisi, Mariusz Kasprzyk, Magdalena Roszak, Cezary Piwkowski. **Predictors of long-term survival of thoracoscopic lobectomy for stage IA non-small cell lung cancer: a large retrospective cohort study.** Cancers 2023: Vol. 15, nr 15, s. 3877
Impact Factor: 5.200; Punktacja MNiSW: 200
4. **Piotr Gabryel**, Piotr Skrzypczak, Magdalena Roszak, Alessio Campisi, Dominika Zielińska, Maciej Bryl, Katarzyna Stencel, Cezary Piwkowski. **Influencing factors on the quality of lymph node dissection for stage IA non-small cell lung cancer: a retrospective nationwide cohort study.** Cancers 2024: Vol. 16, nr 2, s. 346. Impact Factor: 5.200; Punktacja MNiSW: 140

Małoinwazyjne usunięcie płata płucnego z przynależną limfadenektomią stało się obowiązującą wersją postępowania chirurgicznego w przypadkach raka płuca o zaawansowaniu najlepiej No, umożliwiającym radykalną resekcję anatomiczną dla guzów o wymiarze do 4-5 cm średnicy. Jest to związane z dostępnością przesiewowych badań tomograficznych i dużego spopularyzowania tomografii klatki piersiowej oraz badania PET/CT, co spowodowało wykrywanie coraz większej liczby przypadków o stosunkowo wczesnym zaawansowaniu i nadających się do operacji małoinwazyjnej.

Technika małoinwazyjna stała się „codziennością” w centrach torakochirurgicznych, a **ośrodek poznański, z którego wywodzi się habilitant był w zakresie wprowadzania tej techniki pionierem w Polsce. Tym samym dokonania ośrodka, doświadczenie, materiał i dane są jednym z największych w Polsce i stanowią unikalny materiał publikatorski, z którego korzysta habilitant. Co więcej, ma w tym swój udział jako operator i członek zespołów operacyjnych, a także jako autor rozprawy doktorskiej o tematyce małoinwazyjnej resekcji raka płuca, powstałej na bazie pierwszego 1000-ca operacji tego typu, co jest imponującym dokonaniem.** Istotą operacji małoinwazyjnej jest zminimalizowany dostęp w stosunku do operacji klasycznych, jak i technika preparowania tkanek, naczyń i węzłów chłonnych z wykorzystaniem tzw. elektronarzędzi, wśród których wyróżniają się końcówki z elektrokoagulacją monopolarną, urządzenia o charakterystyce „noża harmonicznego” i Ligasure z zakrzywionymi branzami.

W pierwszych dwóch prezentowanych pracach podjęto niezwykle ważny problem jakości limfadenektomii wykonywanej wg zasady randomizacji dwoma technikami tj. elektrokoagulacją monoploarną i urządzeniem Ligasure. Wśród innych punktów końcowych całego badania, **wykazano przewagę wyników ilościowych i jakościowych limfadenektomii wykonanej z użyciem narzędzia Ligasure w stosunku do użycia elektrokoagulacji monopolarnej, co według habilitanta „poprawia ocenę**

stopnia zaawansowania nowotworu, zwiększa odsetek resekcji doszczętnych (RO), pozwala optymalizować planowanie leczenia uzupełniającego, a przypuszczalnie również wpływa na odległe wyniki leczenia”, **z czym w pełni się zgadzam**. Sam osobiście preferuję technikę z użyciem urządzenia Ligasure do etapu limfadenektomii. Zaletą tego urządzenia jest, iż bez zmiany narzędzia wykonuje się manewry preparowania, koagulacji, podcinania, przecinania a nawet usuwania tkanki, w czym niewątpliwie pomaga zakrzywiony kształt branż roboczych, zwłaszcza w miejscach trudno dostępnych jak rozwidlenie tchawicy! Jakość prac jest bardzo wysoka, są prawidłowo opracowane statystycznie i posiadają **akceptację Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu**. Szczególną ich wartość podkreśla fakt, iż mają charakter szczegółowo zaplanowanego **badania prospektywnego, randomizowanego, zarejestrowanego w rejestrze badań klinicznych** www.clinicaltrials.gov (nr NCT03125798, z dnia 24 kwietnia 2017 r.) i finansowanego w ramach grantu **Medtronic External Research Program** (nr ISR-2016–10,756). Dane grupy badanej liczącej 214 chorych w pierwszym badaniu i 190 chorych w drugim badaniu (z badania wykluczono przypadki z konwersją do torakotomii) pochodziły w całości z ośrodka poznańskiego.

Kolejne dwa doniesienia zostały opracowane jako **analiza danych wieloośrodkowych z Krajowego Rejestru Raka Płuca**, które jest unikalnym osiągnięciem polskiego środowiska torakochirurgicznego, nadzorowanym przez **Prof. dr hab. med. Tadeusz Orłowski** z Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc w Warszawie. Doniosłość tego przedsięwzięcia ujawnia się właśnie przy okazji opracowań naukowych tego typu i przy planowaniu strategicznym polityki zdrowotnej w wymiarze ogólnopolskim.

Celem pierwszego z nich było określenie czynników predykcyjnych 5-letniego przeżycia u pacjentów po VATS lobektomii z powodu niedrobnokomórkowego raka płuca w stopniu IA, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia limfadenektomii. Celem drugiego z nich było określenie czynników wpływających na jakość limfadenektomii u pacjentów z wczesnym niedrobnokomórkowym rakiem płuca oraz zbadanie, czy bardziej rozległa resekcja węzłów chłonnych śródpiersia może wpływać na wystąpienie powikłań okołoperacyjnych.

Wskaźnik przeżycia 5-letniego w badanej grupie wyniósł 77,7%, **co podkreśla znaczenie wczesnego wykrycia i niskiego stopnia powikłań dla operacji systemem VATS**, i dobitnie kontrastuje z średnim wskaźnikiem 5-letniego przeżycia w całej grupie zachorowań na raka płuca, wynoszącym ok. 13%! Co szczególnie interesujące, wykazano, iż **jakość limfadenektomii wpływa na odległe wyniki leczenia chirurgicznego chorych na niedrobnokomórkowego raka płuca w stopniu IA**, bowiem chorzy z limfadenektomią grup węzłowych śródpiersia odpowiednich dla resekowanego płata płuca mieli niższe ryzyko zgonu w ciągu 5 lat po przebytej operacji. Określono zarazem zbiór negatywnych czynników predykcyjnych, do których należała **starszy wiek, płeć męska, współistnienie POCHP, przedłużony pooperacyjny przeciek powietrza i wyższy stopień zaawansowania patologicznego raka płuca**.

Zaskakującym wynikiem opracowania był fakt, iż niespełna 30% wyników spełniało kryteria poprawnej limfadenektomii wg wytycznych IASLC (1190/27,9%) u chorych operowanych małoinwazyjnie z powodu niedrobnokomórkowego raka płuca w stopniu IA. Zbiór czynników, wpływających negatywnie na jakość limfadenektomii stanowiły: mniejsza średnica guzka, brak PET/CT i mniejsze doświadczenie chirurga, co jest częściowo zgodne z oczekiwaniem. **Jednocześnie nie wykazano wzrostu powikłań przy bardziej rozległym wycięciu węzłów chłonnych, co przemawia za starannością tej fazy zabiegu.**

Obie prace miały charakter retrospektywnego, wielośrodkowego badania kohortowego obejmującego w przypadku pierwszej z prac grupę 1249 pacjentów, a w przypadku drugiej grupę 4271 pacjentów, którzy przeszli VATS lobektomię z powodu niedrobnokomórkowego raka płuca w stopniu IA. Z uwagi na retrospektywny charakter analizy zanonimizowanych danych nie wymagano dodatkowej zgody Komisji Bioetycznej.

Powyższy cykl publikacji potwierdził znaczenie wysokiej jakości limfadenektomii jako niezbędnej składowej leczenia operacyjnego niedrobnokomórkowego raka płuca. Wykazany związek z wynikami odległymi oraz brak niekorzystnego wpływu na występowanie powikłań pooperacyjnych stanowi poważny argument przemawiającym za przeprowadzaniem limfadenektomii, również u pacjentów z wczesnym rakiem płuca, i stanowi oryginalny wkład habilitanta w rozwój wiedzy w tym zakresie.

7. Ocena dorobku naukowego habilitanta

Ocena dorobku naukowego habilitanta wypada nad wyraz korzystnie. Cykl 4 publikacji stanowiących osiągnięcie naukowe dotyczący problematyki operacji małoinwazyjnych w raku płuca jest częścią szerszej grupy publikacji o tej tematyce, w której na czoło wysuwa się **praca porównująca wyniki leczenia raka płuca drogą torakotomii i techniki VATS**, opracowana również na bazie Krajowego Rejestru Raka Płuca na dużej grupie ponad 9 tys. pacjentów. Badanie wykazało, iż **ostęp małoinwazyjny wiąże się z niższą śmiertelnością wewnątrzszpitalną i 90-dniową oraz niższą częstością występowania powikłań po lobektomii**, co tym bardziej podkreśla wartość wniosków płynących z cyklu publikacji habilitacyjnych.

W dorobku naukowym habilitanta znaczący udział biorą cztery wielośrodkowe prace będące wynikiem współpracy ośrodków z Włoch (**Werona, Mediolan, Padwa, Bolonia, Forli**), Chin (**Szanghaj**) i Polski (**Poznań**) dotyczące **resekcji rozszerzonych w leczeniu raka płuca**, związanych z **naciekiem zewnątrz- i wewnątrzsiedziowym naczyń płucnych, aorty i żyły głównej górnej**. Dotyczą sytuacji związanych z wynikami leczenia operacyjnego zaawansowanych przypadków **guzów T4**. Podjęto próbę ustalenia wskazań do operacji, stanowiących każdorazowo poważne wyzwanie dla zespołu operatorów.

Z problematyką operacji guzów T4 łączy się zagadnienie leczenia operacyjnego zaawansowanych raków płuca **pneumonektomią i leczenia powikłań po usunięciu całego płuca** oraz

lobektomii mankietowych, przedstawionych w kolejnych sześciu pracach. Najciekawszym doniesieniem z punktu widzenia chirurgicznego jest opis **pierwszej małoinwazyjnej pneumonektomii w Polsce** i serii dalszych 19 takich zabiegów. **Również w tej grupie prac było opracowanie wieloośrodkowe na dużej >1000 osobowej grupie przypadków dotyczące lobektomii mankietowej**, która umożliwia uniknąć pneumonektomii!

Wśród publikacji habilitanta jest też zbiór prac o **tematyce genetycznej**, opracowanych z Instytutem Genetyki Człowieka Polskiej Akademii Nauk oraz Kliniką Pulmonologii, Alergologii i Onkologii Pulmonologicznej Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu **dotyczące m/innymi wybranych aspektów budowy genomu i występowanie raka płuca, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc i wpływu hipoksji na aktywność komórek raka płuca, co jest niezwykle nowoczesnym aspektem działalności naukowej.**

Z powyższą grupą publikacji łączą się opracowania dotyczące **czynników prognostycznych w nowotworach endokrynych płuc**, przeprowadzone we współpracy z Katedrą i Kliniką Endokrynologii Uniwersytetu Medycznego im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu i finansowane w ramach **grantu dla młodych pracowników Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu nr 502-14-02221354-41147**. Dotyczyły oceny **ekspresji Nestyny i białka Klotho** co ma szansę zwiększyć naszą wiedzę o tym typie nowotworów.

Wśród wielu innych opracowań znajdują się też cztery publikacje związane tematycznie z leczeniem **szewskiej klatki piersiowej metodą Nussa**, świadczące o dokonaniach ośrodka w tym zakresie.

Analiza dorobku naukowego habilitanta pokazuje szeroki zakres obejmowanych tematów, ich aktualność i nowoczesne podejście, i wg mojej oceny spełnia kryteria stawiane do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

8. **Udział w międzynarodowych i krajowych projektach badawczych**

Habilitant był członkiem zespołów badawczych czterech projektów tj. **grantu dla młodych pracowników Uniwersytetu Medycznego w Poznaniu nr 502-14-02221354-41147 i 502-14-01127188-09451** oraz **grantu nr 2011/01/D/NZ5/ 02841 w programie SONATA Narodowego Centrum Nauki** oraz **Medtronic External Research Program (ISR-2016-10756), www.clinicaltrials.gov (NCT03125798)**. **clinicaltrials.gov ID: NCT03125798**. Jest też **Kierownikiem** kolejnego toczącego się projektu nr **2023/07/X/NZ7/00906 w programie MINIATURA Narodowego Centrum Nauki**, co wypełnia wymogi ubiegania się o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego.

9. **Stypendia i staże krajowe lub zagraniczne w ośrodkach naukowych lub akademickich**

Habilitant odbył szereg staży naukowych w renomowanych ośrodkach, które niewątpliwie rozszerzyły jego umiejętności, wiedzę i będą podstawą dalszego rozwoju naukowo-zawodowego.

Osobiście za najważniejsze uważam dwutygodniowy staż słynnym ośrodkiem chirurgii małoinwazyjnej w **Shanghaju** oraz trzytygodniowy staż w nie mniej słynnym Oddziale Torakochirurgii Uniwersytetu Medycznego w **Wiedniu**. Ponadto odbył liczne kursy, wśród których można wyróżnić: **Minimally Invasive Approach to Thoracic Disorders. ESTS School of Thoracic Surgery w Elancourt we Francji** i **VATS Lobectomy Clinical Immersion w Kopenhagdzie w Danii**.

10. Inne

W dorobku habilitanta są liczne (>90) **recenzje artykułów**, habilitant jest też **aktywnym uczestnikiem licznych sympozjów, zjazdów i kongresów** tak krajowych, jak i ogólnoświatowych. Jest wykładowcą akademickim i ma w dorobku liczne wygłoszone wykłady. Wykazuje się też na polu organizacyjnym w licznych przedsięwzięciach w regionie wielkopolskim.

11. Charakterystyka osoby i dokonań oraz końcowa ocena

Dr n. med. Piotr Gabryel jest przedstawicielem młodego pokolenia naukowców polskich, wywodzących się ze środowiska torakochirurgicznego. Reprezentuje ośrodek poznański, który jest jednym z czołowych w kraju, a pod kątem zastosowania techniki małoinwazyjnej wręcz czołowym. Habilitant prezentuje wg mojej wiedzy wysoką postawę etyczną, merytoryczną i zawodową. Rozwój naukowy i chirurgiczny oraz innych niezbędnych aktywności jest nad wyraz prawidłowy i kompletny. Wnioskodawca nigdy wcześniej nie ubiegał się o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Ocena dorobku naukowego, który jest w mojej ocenie niezwykle ważny dla dokonań polskiej torakochirurgii jest bardzo wysoka. Zespół prac stanowiących podstawę wniosku stanowi oryginalny wkład habilitanta i w pełni uzupełnia listę pozostałych tematycznie publikacji. Co więcej, wnosi nowe i ważne informacje naukowe, spełniając kryteria dla ich wyboru i opracowania.

W podsumowaniu, z pełnym przekonaniem stwierdzam, iż recenzja wniosku dr n. med. Piotra Gabryela o nadaniu stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycznej i nauki o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medycznej jest jednoznacznie pozytywna i wg mojej całościowej oceny spełnia on wszystkie formalne wymagania określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2022 poz. 574 z zm.).

Dr hab. n. med. Janusz Wójcik

LEKARZ WERBLIACY
Klinika Chirurgii i Onkologii w Poznaniu
Pomocniczo Onkologii w Szpitalu
Dr hab. n. med. Janusz Wójcik